

Historisch Bergh, Borghees en Emmerich

Nederland | Gelderland | Montferland | kilometer

De fietstocht begint bij café de Peer Emmerikseweg 12, 7041 AW 's-Heerenberg.

21. ← De Gaarde
22. ↑ Nachtegaalslaantje
23. ← Varkensstroatje
24. ← Linthorsterweg
25. ← Noodweg langs grenskanaal
26. → 's-Heerenberger strabe
27. → Hüthumerstrabe
28. → Schlobchen Borghees, binnen staat 1° oude grensteen
29. ↑ Eichenallee
30. ↑ Borgheeser Weg, bij kruising staat 2° oude grensteen rechts
31. ← Im Polderbusch (meteen na viaduct)
32. ↑ Bremerweg
33. → 's-Heerenberg strabe
34. ← Eltener strabe
35. → Steinor
36. ↑ Geistmarkt
37. → Martinikirchgang (fietsparkeren), Martinikerk, Rheinmuseum

1. ← Om de kerk naar Rheinpromenade, 3° oude grensteen aan het eind in het Rheinpark en bezoek Aldegundiskirche.
2. → Burgstrabe
3. ↑ Wallstrabe
4. → Agnetenstrabe
5. → Wallstrabe
6. ← Am Löwentor (spoor over)
7. ↑ Spielberger strabe
8. → Hansastrabe
9. ← Wesendonkstrabe
10. ← Spillingerscher weg
11. ← Sternstrabe
12. → Hohe Sorge
13. ← Weselerstrabe
14. → Diepe Kuhweg
15. ← Kapellenberger weg
16. → 's-Heerenberger strabe
17. ← 's-Heerenberg strabe (volg fietspad)
18. ↑ Emmerikseweg
19. ↑ Oudste Poortstraat/Marktstraat
20. ↑ Eindpuntcentrum 's-Heerenberg

Eetgelegenheden op de route

's-Heerenberg

Snackbar "Fly Inn"
Zeddamseweg 25

De Echte Bakker Dijkman
Molenpoortstraat 2

Eetcafé Georgio
Molenpoortstraat 50

Smouzen (tussen knooppunt 81 en 80)
Molenpoortstraat 35

Café De Snor
Molenstraat 2

Eetcafé Zalencentrum De Gracht
Marktstraat 1

Kasteel Café Heeren Dubbel

Emmerich am Rhein

Restaurant Schlemmerich
Rheinpromenade 2

Empanadas-Companeros
Rheinpromenade 5

Rheinblick
Rheinpromenade 15

Societät Emmerich
Kleiner Wall 2

Landgasthof Borghees
Hüthumer Str. 176

Zien & doen op de route

Huis Bergh

Wij fietsen met een grote boog om het kasteel heen via de Gaarde. Aan de linkerkant zien we in De Plantage de zichtlijn op de St. Vituskerk op Hoch-Elten.

De Lindhorst

Havezate de Lindhorst was ooit een Berghse havezate. Het huis lag rechts van de huidige boerderij en zou in 14de eeuw door Frederik van den Bergh gebouwd zijn. Later woonde er de familie van Camphuysen waarvan sommigen landdrost van Bergh waren.

De Vier Heezen

Het voormalig Berghse gebied de Vier Heezen behoorde tot 1817 bij Bergh. Het Berghse gebied reikte tot dicht bij de poorten van Emmerich. De grens werd vaak betwist door de graaf van Bergh en de hertog van Kleef. Toen de Kleefse enclaves Wehl, Zevenaar, Duiven en Huissen in 1817 bij Nederland kwamen, gingen de Vier Heezen naar Pruisen, tegenwoordig Duitsland. Tot de vier Heezen behoren Borghees, Kniphees, Wielhees, Goossenshees, en de gehuchten Klein-Netterden, Speel Leegmeer.

Schlösschen Borghees

Schlösschen Borghees was oorspronkelijk een oude Berghse havezate. De veel oudere naam is Bruechese, één van de vier Heezen. In 967 zou het als bezit van graaf Wichman van Hamaland. In handen komen van het stift Elten, waarna het in 1136 verkocht wordt aan de familie Bruechese. In de 15de eeuw kwam het in bezit van de graven van Bergh die het de status van havezate gaven. Het huis is nu eigendom van de stad Emmerich en wordt voor veel culturele activiteiten gebruikt.

Haus Hassent

Havezate De Hassent ligt net buiten onze route aan de Hassentweg. Het huis waarvan in 1340 al sprake is lag op Berghs gebied en was versterkt met twee torens, een dubbele gracht en wallen. In de 80-jarige oorlog werd het compleet verwoest en weer opgebouwd. Na de brand van 1911 kreeg het zijn huidige vorm.

Oude grensstenen

In 1565 werd de grens tussen Bergh en Kleef definitief vastgelegd. De Vier Heezen kwamen bij Bergh, terwijl ze kerkelijk bij Emmerich hoorden. Er werden grensstenen geplaatst. Een enkele van de paar stenen die over zijn, staat nog op de oorspronkelijke plek. Tijdens de fietstocht komt u erlangs.

Speelberg

Men gaat ervan uit dat vroeger de hele zandrug waarop de Vier Heezen liggen de Speelberg heette, wat afgeleid is van Spoelberg. De Rijn overstroomde het gebied regelmatig, maar het water spoelde om de hoger gelegen zandrug heen. De hezen bleven dus droog.

Rheinmuseum

Emmerich als Rijnstad en hanzestad wordt getoond in het Rheinmuseum. O.a. 150 verschillende scheepsmodellen laten de ontwikkeling van de Rijn-scheepvaart en de verbondenheid van de stad met de Rijn zien.

Martinikirche

De St. Martini kerk zou oorspronkelijk door de heilige Willibrord gesticht zijn. De kerk viel onder het aartsbisdom Utrecht. De huidige kerk bestaat uit een restant van de vroeg-romaanse kerk met twee torens die voor een groot deel verzwolgen werd door hoogwater van de Rijn. In de 15de eeuw werd het dwarsschip tot een gotische beuk uitgebouwd met een toren. Heel bijzonder zijn de kerkschatten van Hoog Eten en Emmerich die in de schatkamer worden bewaard. Het hoogtepunt is het zeer kostbare Willibrordusreliquarium.

Rijnbrug

De Rijnbrug is als hangbrug gebouwd tussen 1962 en 1965. Met 803 meter is dit de langste hangbrug van Duitsland. De totale lengte is 1228 m. De rode pylonen zijn 76,6 m hoog.

Aldegundis Kirche

De St. Aldegundis kerk werd rond het jaar 700 gesticht en was eerst aan St. Martinus gewijd. Er was een kapittel aan verbonden dat later naar de Martinikerk overging. De kerk werd toen aan St. Aldegundis gewijd. In WO II werd de kerk zwaar verwoest en weer opgebouwd. De kerk bezit enkele mooie laatmiddeleeuwse houten beelden en een grote Maria-klok van de beroemde klokkeeter Geert van Wou uit 1498.

Christuskirche

Deze Evangelische kerk lijkt een kopie van de Oosterkerk in Amsterdam. Hij is in 1715 door de Amsterdamse architect Van der Leen gebouwd in eenvoudige baksteenbouw zonder versieringen. Er is tot ver in het Calvinistische Nederland voor gecollecteerd, want de protes tante gemeente bestond maar uit 500 leden. In 1907 brandde de kerk af en in 1944 werd hij verwoest bij een bombardement. Beide keren is hij weer opgebouwd.

PAN Kunstforum Niederrhein. Agnetenstraße 2

Het PAN kunst- en designmuseum is gevestigd in de voormalige chocoladefabriek van Lohmann. Het museum herbergt rond 90.000 affiches. Er zijn wisselende tentoonstellingen op allerlei kunstgebieden.

Heilig Geistkirche

De Heilig Geistkirche is in 1966 ontworpen door D.G. Baumewerd. Bijzonder zijn de in hoogte verspringende paddenstoelvormige daken. Het schrootkruis van Wal demar Kuhn zet aan tot nadenken. Niet alleen lijden en dood worden hierin tot uitdrukking gebracht maar ook de mens in al zijn zwakheden. Het altaar bestaat uit twee gescheiden grote brokken marmer, de tafel voor het woord en de tafel voor het brood.

Hohe Sorge

De vierde havezate op onze route Hohe Sorge in Nederlandse renaissance-stijl was een Zutphers en Anholts leen. De familie Van Leeuwen die het ooit bewoonde zat eens in grote geldzorgen. Dat zou de naam van het goed verklaren. Later woont er de familie Van Rees die ook havezate de Lindhorst bezat.

Bron: Berghapedia.nl, John Thoben, Antoon Berentsen, Old Nijs Heemkundekring Bergh)